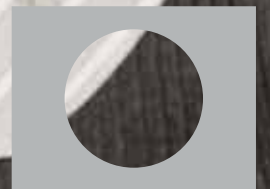
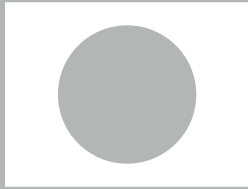

Nederlandse Fotomuseum

Jaarverslag 2018

Birgit Donker, ©Vincent Mentzel

Voorwoord

Het Nederlands Fotomuseum is schatkamer en toonzaal ineen. Met ruim 5,5 miljoen beelden in het depot en een dynamisch tentoonstellingsbeleid werpt het zich op als hoeder van fotografie uit Nederland. Het Nederlands Fotomuseum verzamelt, beheert en actualiseert dit erfgoed en plaatst het in een internationale en actuele context. Het is een nationaal museum en werkt in opdracht van en voor het publiek. Onze missie is het fotografisch verleden van Nederland naar het heden te halen om het heden te doorgronden en de toekomst te veroveren. Persoonlijk vind ik het een eer te werken in dit museum, waar ik november 2018 in dienst trad als opvolger van Ruud Visschedijk die het instituut zeventien jaar leidde.

Het omvangrijke project rond Cas Oorthuys dat in 2018 vorm kreeg in een tentoonstelling, een publicatie en een crowdsource-actie past precies in onze missie. De tentoonstelling *Dit is Cas* liet de fotograaf aan het publiek zien in al zijn veelzijdigheid en maatschappelijke betrokkenheid. De begeleidende publicatie, die werd gemaakt samen met de Franse uitgever Xavier Barral, bracht het werk verder de wereld over. Dat geldt ook voor de speciale mini-expositie die werd ingericht op Paris Photo. Om de informatie over de foto's van Cas Oorthuys aan te vullen werd gebruik gemaakt van de kennis van het publiek, met de crowdsource-actie *Captions voor Cas*. Zo kwamen we er bijvoorbeeld achter dat de vrouw met de broodkorst op de iconische foto uit de hongerwinter uit de Jordaan komt Vickey heette.

Het Nederlands Fotomuseum beheert en toont werk uit het verleden én uit het heden. Met de expositie 'Unwired' van Jacqueline Hassink (1966-2018) haalde het museum een bijzonder eigentijds project in huis. Hassink zocht zogeheten 'white spots' op, plekken waar geen bereik is, maar ook fotografeerde ze in de metro mensen die aan de telefoon gekluisterd zijn. Ze confronteert ons zo met wat smartphonegebruik met ons doet. Het Nederlands Fotomuseum kon er aan bijdragen dat haar werk te zien was als onderdeel van het internationale Lianzhou Fotofestival in China en stimuleerde het internationaal verspreiden van kennis van fotografie uit Nederland. Het was een van de laatste wensen van deze bijzondere fotograaf dat het Nederlands Fotomuseum haar archief zou opnemen.

Hoeveel werk het beheren van een collectie kan zijn, blijkt wel uit het in november 2018 afgeronde project rond het schoonmaken van 42.000 kleurendia's van Ed van der Elsen. Dit gebeurde in het restauratieatelier van het Nederlands Fotomuseum. Voor de digitalisering werd een speciale installatie gebouwd, de zogeheten 'digidupe.' De schoonmaakactie zal in 2019 resulteren in de eerste overzichtsexpositie van het kleurenwerk van Ed van der Elsen, onder de titel *Lust for Life*, en in een publicatie.

Een museum betekent teamwerk. We kunnen niet zonder de inzet van al onze medewerkers én van de ongeveer 45 vrijwilligers, die inmiddels een niet wegdenkbare aanwinst zijn. We kunnen niet zonder de bijdragen van het Wertheimer Fonds, van het Rijk en van de gemeente Rotterdam, maar ook van sponsors en particulieren. Zo hebben we sinds 2018 de Fotomuseum Collectors Council die bijdraagt aan aankopen. Met hun bijdrage konden we een keuze maken voor drie eigentijdse fotografen. Daarmee kan het museum voor het eerst in zeven jaar weer hedendaagse werken aankopen en dat is van groot belang om de collectie levend te houden. We kunnen niet zonder al onze partners, zoals Nationale-Nederlanden die grote collectieprojecten als *Dit is Cas* en *Red een Ed* mede mogelijk maakte. En bovenal kunnen we niet zonder fotografen, die de wereld voor ons vangen met licht, even de tijd stilzetten en onze aandacht trekken. Zodat we de wereld door hun ogen bekijken en deze weer iets beter doorgronden.

Birgit Donker

© Fred Ernst

Dit is Cas Vintage fotografie van Cas Oorthuys

15 sep. 2018 t/m 13 jan. 2019

Het jaar 2018 stond voor het Nederlands Fotomuseum grotendeels in het teken van Cas Oorthuys: fotograaf, idealist, wereldreiziger en familieman met een oeuvre dat zich kan meten aan internationale namen als Werner Bischof en Robert Doisneau. Oorthuys liet aan het einde van zijn leven bijna een half miljoen foto's na, die sinds 1990 door het Nederlands Fotomuseum worden beheerd.

Overzichtstentoonstelling

Dit is Cas / Vintage fotografie van Cas Oorthuys was de eerste grote overzichtstentoonstelling van Cas Oorthuys. In deze tentoonstelling vormden zijn visie op fotografie en de beeldende kwaliteit van zijn werk de uitgangspunten. Oorthuys hield zijn hele leven afstand van de vraag of fotografie kunst kon zijn; voor hem was het een communicatiemiddel waarmee hij verhalen kon vertellen. Het liefst maakte hij boeken met zijn foto's. Maar Oorthuys was wel degelijk ook een fotograaf met een scherp oog en een eigen handschrift, die zijn onderwerpen trefzeker wist weer te geven en sterke composities maakte. Vanuit deze gedachte stelde curator Frits Gierstberg voor deze tentoonstelling een selectie samen van bijna driehonderd vintage afdrucken en tientallen boeken.

Internationaal podium

Met de publicatie *Contacts / Cas Oorthuys*, vormgegeven en gepubliceerd door internationaal gerenommeerde Uitgever Xavier Barral, én een presentatie op de bekende fotobeurs Paris Photo, heeft het museum Cas Oorthuys internationaal op de kaart gezet.

Randprogrammering

Het museum organiseerde rond de tentoonstelling een succesvol randprogramma, waaronder de lezingenreeks 'Cas according to...' met onder anderen Eddy van Wessel, Chris de Bode en Flip Bool, de fotografieworkshop Cas, *Instagrammer avant la Lettre* en de Cas Kids Dag.

De Nationale-Nederlanden instagramwedstrijd *Dit is Cas* voor amateurfotografen leverde ruim zevenhonderd inzendingen op. Uit alle inzendingen selecteerde de vakjury 25 foto's, waaruit een winnaar werd gekozen. De winnaar was Rik Groenland. De vakjury bestond uit Hans van der Meer (fotograaf), Jan Dirk van der Brug (Fotograaf des Vaderlands) en Frank Oorthuys (zoon van Cas Oorthuys).

Captions for Cas

Op 1 mei 2018 startte het museum onder de titel *Captions for Cas* een crowdsourcing project met het doel het complete oeuvre van Cas Oorthuys te omschrijven en zo (online) toegankelijk te maken. Sinds de start zijn ruim zevenhonderd deelnemers verbonden aan dit project. Met hun specifieke kennis werken zij mee met het beschrijven en registreren van alle foto's uit het archief van Oorthuys.

In 2018 hebben de deelnemers in totaal ruim 10.000 van de circa 34.000 contactvellen van een beschrijving voorzien. Met dit tempo verwachten we het project in 2020 af te ronden en zal het complete oeuvre, ruim een half miljoen foto's van Cas Oorthuys, voor iedereen – nationaal en internationaal – online toegankelijk zijn.

“Er spreekt een eerbied uit die tekenend is voor de wijze waarop het Nederlands Fotomuseum het werk van een van de bedrijvigste Nederlandse fotografen van de twintigste eeuw wil ontsluiten.”

De Groene Amsterdammer, 29 november 2018

Wertheimer Fonds:
"Het bevorderen van de
Nederlandse fotografie
door het in stand houden
van een Nederlands
Fotomuseum."

Het Nederlands Fotomuseum bedankt het Wertheimer Fonds!

Mede door het legaat van amateurfotograaf Hein Wertheimer (1913–1997) heeft het Nederlands Fotomuseum kunnen uitgroeien tot hét nationale museum voor de Nederlandse fotografie, met een unieke collectie van ruim 5,5 miljoen beelden en bijna 90.000 bezoekers per jaar.

Over Wertheimer

Hein Wertheimer begon als jurist bij het Eindhovense elektronicabedrijf Philips, waar hij later onderdirecteur werd. Op 29 oktober 1997 maakte het Prins Bernhard Cultuurfonds bekend dat Wertheimer zijn vermogen naliet voor de oprichting en instandhouding van een fotomuseum. Wertheimer kende namelijk één grote passie: de fotografie. Mede dankzij deze gedeelde passie kon het Nederlands Fotomuseum de levendige ontmoetingsplek voor fotografieliefhebbers worden.

In dit jaarverslag bedankt het Nederlands Fotomuseum in het bijzonder het Wertheimer Fonds. Door een genereuze bijdrage heeft het Nederlands Fotomuseum de 442 contactalbums van fotograaf Cas Oorthuys in 2018 kunnen digitaliseren. Hiermee leverde het Prins Bernhard Cultuurfonds / Wertheimer Fonds een grote bijdrage aan het toegankelijk maken van Nederlands fotografisch erfgoed voor het publiek, bovenop de jaarlijkse bijdrage.

Het project van Cas Oorthuys is het tweede grote collectieproject waaraan het Wertheimer Fonds een extra bijdrage heeft gegeven. Het eerste collectieproject, in 2016, was het restauratieproject van 42.000 kleurendia's

van Ed van der Elsken. Dit project werd mede ondersteund door het Egbert Kunst Fonds.

Marie Hélène Cornips (voorzitter Wertheimer Stichting): "Cas Oorthuys is een van de meest invloedrijke Nederlandse fotografen van de 20ste eeuw. De hoge fotografische kwaliteit van zijn werk en de rijkdom aan historische gebeurtenissen in zijn archief maken hem tot een sleutelfiguur in de Nederlandse fotografie. Dankzij onze bijdrage zijn bijna een half miljoen foto's gedigitaliseerd."

Het Wertheimer Fonds bevordert de Nederlandse fotografie niet alleen met een jaarlijkse bijdrage aan het Nederlands Fotomuseum, maar ook met extra bijdragen voor grote collectieprojecten als dat van Ed van der Elsken en Cas Oorthuys."

De komende jaren ontwikkelt het museum zich verder tot hét internationale platform voor fotografie uit Nederland. Het museum is ervan doordrongen dat fotografie verbindt, verdiept en maatschappelijke veranderingen kan aanjagen. Dwars door alle lagen van de samenleving heen. Het Nederlands Fotomuseum is een nationaal museum, dus van ons allemaal voor ons allemaal.

Marie Hélène Cornips: "Het Wertheimer Fonds ondersteunt deze missie en visie en ondersteunt de unieke collectie en het tentoonstellingsprogramma, evenals aan de zichtbaarheid en het vergroten van het publieksbereik."

De collectie belicht door Charlotte Dumas

20 jan. t/m 9 dec. 2018

Voor de vijfde editie van de tentoonstellingsreeks *De collectie belicht door...* heeft het Nederlands Fotomuseum de fotograaf Charlotte Dumas als gastcurator uitgenodigd om een persoonlijke keuze te maken uit de rijke museumcollectie. Dumas heeft vijftien foto's geselecteerd, die haar inspireren of anderszins aan het hart gaan. Net als in haar eigen werk sprak ook uit deze selectie haar empathie voor dieren en kinderen. Daarbij liep het thema water als een rode draad door de selectie.

Er waren onder andere foto's van Martien Coppens, Ed van der Elsken, Cas Oorthuys en Richard Tepe te zien. Met een persoonlijke toelichting bij iedere foto zette deze intieme tentoonstelling de collectie in een ander licht en kreeg het publiek tegelijkertijd een scherp beeld van wat Dumas drijft als fotograaf.

Driejarige bruine merrie Lina, Gistel (1915) © Richard Tepe / Nederlands Fotomuseum

© Fred Ernst

Driejarige bruine merrie Lina, Gistel (1915) © Richard Tepe / Nederlands Fotomuseum

Unwired Landscapes, 63°58'11"N 18°41'6"W, Road F235,
Vatnajökulsþjóðgarður, Iceland, Summer, 17 August 2015
© Jacqueline Hassink

“Ik realiseerde me dat de mentale stilte iets in me naar boven heeft gebracht, iets dat door de continue aanwezigheid in de digitale wereld verdoofd werd. Ik was gewend aan het leven in twee werelden in plaats van één.”

Jacqueline Hassink in Financial Times, januari 2018

Unwired Jacqueline Hassink

20 jan. t/m 6 mei 2018

De tentoonstelling *Unwired* van beeldend kunstenaar Jacqueline Hassink richtte zich op het actuele fenomeen van het permanent online zijn. Voor *Unwired* reisde Hassink de wereld over naar zogenaamde 'white spots', plekken waar geen bereik is. Ze fotografeerde onder andere in de afgelegen oerbossen op het Japanse eiland Yakushima, op de eilandengroep Svalbard in de Noordelijke IJszee en op de hooglanden van IJsland. In contrast met deze verstilde plekken heeft Hassink portretten gemaakt van mensen in de metro die gekluisterd zijn aan hun telefoon. Deze waren te zien in de installatie *iPortrait*. Zowel de tentoonstelling als de publicatie bij *Unwired* werd vormgegeven door grafisch ontwerper Irma Boom.

Unwired is tot stand gekomen door een genereuze bijdrage van een bijzondere sponsorrelatie van het museum. Na afloop van de tentoonstelling verwierf het museum de monumentale werken van dit project voor de collectie in langdurig bruikleen.

Op 22 november 2018 ontving het museum met verslagenheid het bericht dat Jacqueline Hassink is overleden. Met de opname en het in beheer nemen van haar complete (negatieven)archief en alle bijbehorende documentatie in de collectie van het museum gaat een van haar laatste wensen in vervulling. Tevens schonk Jacqueline Hassink het Nederlands Fotomuseum een complete set afdrukken van het sleutelwerk *The Table of Power*.

© Fred Ernst

“Ik wilde inhoudelijk meer betrokken zijn bij de activiteiten van het museum.”

Henk Roskamp – Fotomuseum Ambassador

In de afgelopen paar jaar hebben we een zeer betrokken en enthousiaste groep aan het museum verbonden: de Fotomuseum Ambassadors. Ze zijn onmisbaar. Ze bieden niet alleen financiële steun, maar ook draagvlak, advies, netwerk en expertise, daar waar we dat nodig hebben. Een van hen is Henk Roskamp, Founding Partner van RVB Company dat net als het Nederlands Fotomuseum gevestigd is op de Wilheminaakade. Henk werd in juni 2017 ambassadeur en is in korte tijd veel voor het museum gaan betekenen. Voor zijn enthousiasme en motiverende rol naar anderen zijn we hem heel dankbaar.

Vanwege zijn liefde voor Rotterdam, passie voor fotografie en ondernemerslust startte Henk vier jaar geleden samen met Roy Kahmann de fotografiebeurs Haute Photographie in de plint van ons Las Palmas-gebouw. Henk: “Ik zag dat er potentie was om in Rotterdam veel meer te doen met fotografie.” Mede dankzij dit initiatief vormen we tijdens de Art Rotterdam Week een hotspot voor fotografie.

Ook in Henks bedrijf is de fotografie een rol gaan spelen. “Binnen mijn bedrijf wilde ik graag het team kennis laten maken met fotografie. Ik ben gestart met het werk van Freek van Arkel van de Rotterdamse haven. Inmiddels is ook de serie ‘Angels of the Sea’ van Stephan Vanfleteren te zien.”

Wat betreft 2018 is Henk de tentoonstelling Unwired van Jacqueline Hassink “by far” het meest bijgebleven. “Een indrukwekkende tentoonstelling, waar je werd ondergedompeld in een oase van rust tussen de monumentale landschappen op de meest afgelegen plekken ter wereld. De vloerbedekking in het museum gaf een extra dimensie van rust en stilte. Ja, dit is zo’n tentoonstelling die je bijblijft. Niet alleen door het effect van de werken zelf maar ook door de manier waarop ze door het museum zijn gepresenteerd.”

Over het ambassadeurschap zegt Henk: “Het heeft me veel goeds gebracht, zowel inhoudelijk als qua contacten. Onvergetelijke momenten en inspirerende ontmoetingen met fotografen, curatoren en niet te vergeten mede-ambassadeurs. Ik vond de dagen in Parijs tijdens de internationale fotografiebeurs Paris Photo die ik samen met het museum bezocht geweldig. Je bent even in een totaal andere wereld en dat voelt goed.”

Per 1 januari 2019 is Henk toegetreden tot de Fotomuseum Collectors Council – een exclusief membership waar kennis en expertise wordt gedeeld en waarmee aankopen voor de collectie worden gedaan: “Ik wilde inhoudelijk meer betrokken zijn bij de activiteiten van het museum. Door het ambassadeurschap en als lid van de Fotomuseum Collectors Council krijg ik een unieke mogelijkheid om het Heilige der heiligen binnen te treden.”

Big Heads Martin Schoeller

19 mei t/m 2 sept. 2018

Met Martin Schoeller bracht het Nederlands Fotomuseum één van de grootste portretfotografen van dit moment voor het eerst naar ons land. Schoeller brak internationaal door met de iconische portretserie Close Up, waar hij al meer dan twintig jaar lang doorlopend aan werkt. Deze serie bestaat uit van zeer dichtbij gemaakte opnamen van gezichten van bekende en minder bekende mensen. Schoeller heeft voor deze serie de bekendsten der aarde voor zijn camera weten te krijgen, onder wie George Clooney, Lady Gaga, Angelina Jolie, Angela Merkel, Jack Nicholson, Barack Obama en Mark Zuckerberg.

Beroemdheden worden door Schoeller op een identieke wijze afgebeeld als onbekende mensen. Deze werkwijze resulteert in een democratisering van het fotografisch portret, waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen mensen met en zonder macht.

“Met de confronterende tentoonstelling Big Heads brengt het Nederlands Fotomuseum de beroemde portretfotograaf Martin Schoeller voor het eerst naar Nederland.”

Telegraaf, 22 mei 2018

© Fred Ernst

“Het is fijn verbonden te zijn aan een professioneel museum”

Dirk en Angelique Bosman –
Fotomuseum Collectors Council

Het museum is Dirk en Angelique Bosman, evenals de overige councilleden, zeer dankbaar voor hun betrokkenheid en steun. Dirk en Angelique maken deel uit van de Fotomuseum Collectors Council. Zij waren betrokken bij de totstandkoming van deze council, die in 2018 van start ging. Mede hierdoor kon het Fotomuseum voor het eerst in jaren hedendaagse aankopen doen voor de collectie.

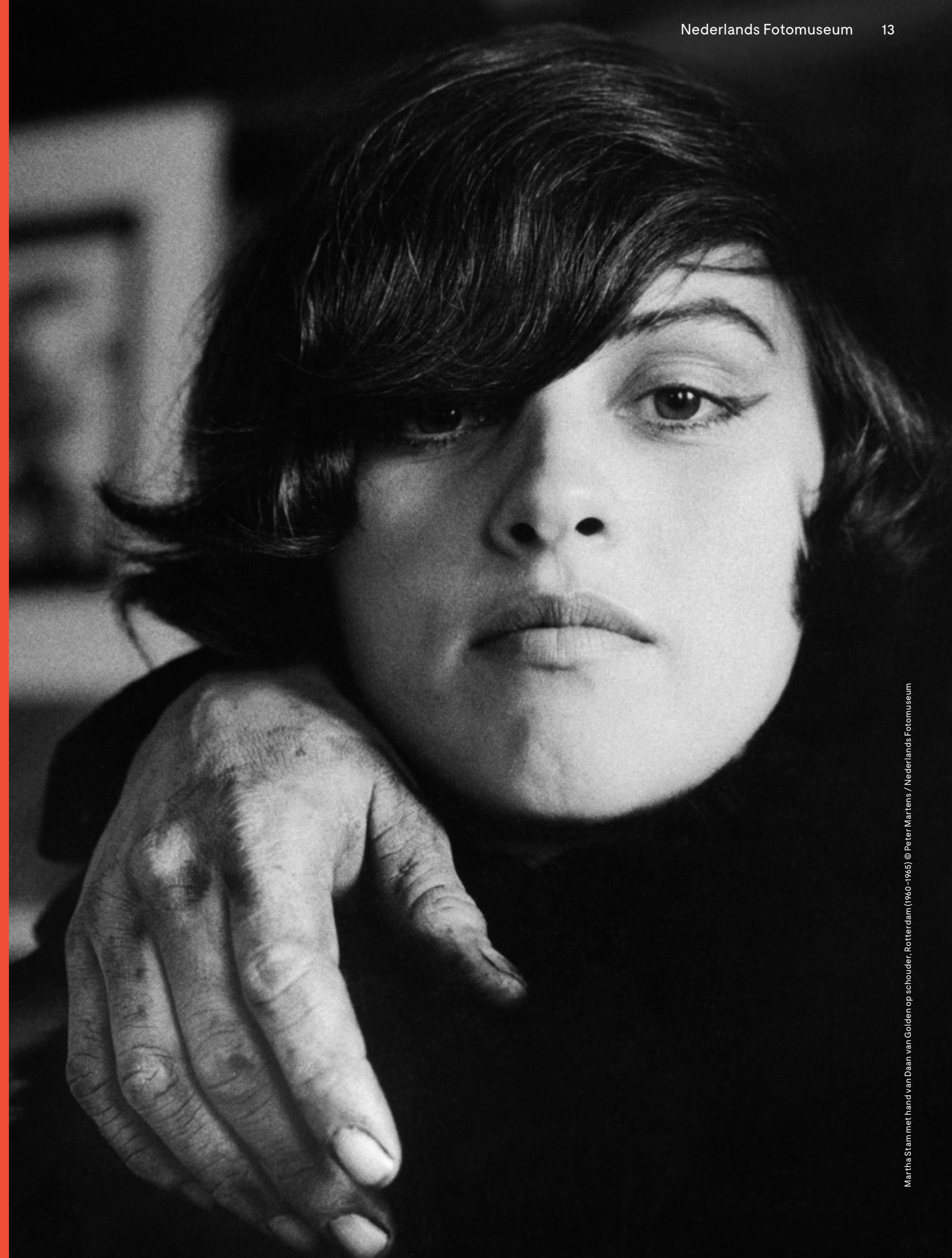
Het is fijn om mensen te ontmoeten die de passie voor fotografie delen. Bij de eerste kennismaking waren Dirk en Anqelique vol inspiratie en lof over het museum en de tentoonstellingen die ze zojuist hadden gezien. Tot op de dag van vandaag is dat zo gebleven. Met veel enthousiasme ook naar anderen zijn ze vanaf 2013 aan het museum verbonden. Eerst als Fotomuseum Friend, kort erna als Fotomuseum Ambassador en vanaf 2018 als lid van de Fotomuseum Collectors Council, een nieuw membership.

Bij Dirk en Angelique gaat de liefde voor de fotografie ver terug. Al vele jaren bezoeken zij (inter)nationale fotografiemusea, beurzen en galleries. Voor Dirk is veel kijken, verrast worden en het vergaren van kennis over fotografie een 'way of life'. Vanuit de wens betrokken te

zijn bij de inhoud en het ontwikkelen van kennis over fotografie is het idee ontstaan om samen met een kleine groep betrokken liefhebbers en verzamelaars verder te bouwen aan de toonaangevende fotografiecollectie van het Nederlands Fotomuseum.

Het idee kreeg vorm tijdens gesprekken met Dirk, Angelique en cameraman, regisseur en fotografieverzamelaar Jan de Bont. De council – geïnspireerd op de 'Photographs Council' van het J. Paul Getty Museum waarvan De Bont actief lid is – werd in november 2017 gelanceerd tijdens de internationale fotografiebeurs Paris Photo. Voor het eerst hebben we in 2018 voor de Fotomuseum Collectors Council een inhoudelijk programma georganiseerd, waarmee we vooral inzetten op het delen van kennis en expertise over fotografie.

Dirk: “De enorme collectie en de depots spreken ons erg aan. Ik ben er trots op dat fotografiecollecties van Nederlandse fotografen zoals Ed van der Elsken, Cas Oorthuys maar ook Vincent Mentzel bij het Nederlands Fotomuseum liggen. De toelichtingen van onder anderen curator Frits Gierstberg en hoofd collecties Martijn van den Broek zijn de kers op de taart. Naast de aanwezige kennis en expertise voelt het team aan als een familie waar we graag deel van uitmaken. Het is fijn verbonden te zijn aan een professioneel museum. Ik zou iedereen adviseren zichzelf eerst aan te sluiten bij het museum – als ambassadeur of als lid van de council – alvorens zelf te gaan verzamelen.”

Martha Stam met hand van Daan van Golden op schouder, Rotterdam (1960-1965) © Peter Martens / Nederlands Fotomuseum

Schenking Peter Martens

In januari 2018 nam het Nederlands Fotomuseum een schenking van circa vijfduizend vintage afdrukken van de Rotterdamse fotograaf Peter Martens in ontvangst. Deze schenking is een enorme verrijking van de reeds bestaande fotocollectie van Martens, die het museum sinds 1994 beheert. De omvangrijke schenking bestaat uit een 'kerncollectie' van de belangrijkste foto's van Martens, afgedrukt door de fotograaf zelf op barietpapier. Onderdeel van de schenking zijn de afdrukken die Martens vlak voor zijn overlijden maakte voor de dummies van de fotoboeken *American Testimony* en *Few Loving Voices*. Door de schenking is verzekerd dat deze kerncollectie bijeen blijft.

De foto's zijn geschonken door de Stichting Peter Martens. Deze stichting is vlak voor zijn overlijden in 1992 door Peter Martens zelf opgericht en beheert zijn nalatenschap en zijn auteursrecht. In de stichting zijn sinds lange tijd zijn twee dochters Anna en Lotje Martens als bestuurslid vertegenwoordigd.

'Moondog', East 51st Street, New York, Verenigde Staten (1970-1979) © Peter Martens / Nederlands Fotomuseum

Jazz by Ed van der Elsen

Nationale-Nederlanden Corporate Partner Collectie

NN Group en Nationale-Nederlanden zijn sinds 2017 als Corporate Partner Collectie aan het Nederlands Fotomuseum verbonden. Zij ondersteunen tentoonstellingen en andere projecten op basis van de unieke collectie van het Nederlands Fotomuseum, die een belangrijk deel van het visuele erfgoed van Nederland vertegenwoordigt. Zowel Nationale-Nederlanden als het Nederlands Fotomuseum is nauw verbonden met de Nederlandse samenleving. Onze wederzijdse ambitie is er te zijn voor een breed publiek.

In 2018 heeft Nationale-Nederlanden een belangrijke bijdrage geleverd aan het Cas Oorthuys project en zijn er twee succesvolle NN Portfoliodagen georganiseerd met onder anderen Sacha de Boer, Charlotte Dumas, Roy Kahmann, Mick Peet en Anne Ruygt. Tijdens de portfoliodagen krijgen fotografen de kans om hun werk te introduceren en persoonlijk feedback te krijgen van fotografieprofessionals. Daarnaast is het partnership uitgebreid met de tentoonstelling *Jazz by Ed van der Elsen* op het NN North Sea Jazz Festival. Het is een geweldige samenwerking waarmee Nationale-Nederlanden en het Nederlands Fotomuseum een trend zetten in het samenbrengen van meerdere partners.

"We zijn hoofdsponsor van het NN North Sea Jazz Festival en sponsor van het Nederlands Fotomuseum. Hoe mooi is het om deze twee partners te verbinden en de prachtige jazz fotografie van Ed van der Elsen te laten zien aan een jazzminnend publiek."

Lard Friese, CEO NN Group over Jazz by Ed van der Elsen:

"Ik ben natuurlijk heel trots op alle muzikale grootheden die elk jaar op het festival komen, maar ik ben minstens zo trots op deze fantastische Ed van der Elsen tentoonstelling."

Jan Willem Luyken, directeur NN North Sea Jazz Festival

Werner Mantz

Architectuur en Mensen

19 mei t/m 2 sept. 2018

Werner Mantz wordt wereldwijd gezien als een van de belangrijkste architectuurfotografen van het Nieuwe Bouwen, de modernistische beweging in de architectuur in de jaren 1920. Minder bekend is zijn portretfotografie, waarbij het accent ligt op kinderportretten. In de tentoonstelling *Architectuur en mensen* worden voor de eerste keer zijn architectuurfoto's en portretten samengebracht. Er is voor gekozen het werk te presenteren vanuit een ongewoon perspectief; namelijk niet chronologisch, maar vanuit de vorm. Hierdoor krijg je meer inzicht in hoe Mantz als fotograaf keek en werkte.

De tentoonstelling is het resultaat van een samenwerking tussen het Nederlands Fotomuseum en Museum Ludwig in Keulen. Beide musea beheren belangrijke delen van het archief van Mantz.

Ter ere van de tentoonstelling verwierf het Nederlands Fotomuseum een groot aantal vintage afdrukken van de Stichting Erven W. Mantz. De schenking/aankoop bestaat uit bijzondere originele afdrukken van verschillende perioden uit het oeuvre van Werner Mantz, waarin zowel de architectuurfotografie als zijn portretten zijn vertegenwoordigd.

© F-WERK

“Ik verheug me op de tentoonstelling *Lust for Life | Ed van der Elsken in kleur*. Ik kijk ernaar uit omringd te zijn door zijn fotografie en terug te zijn in de hippietijd.”

Eefje Lonis – Vrijwilliger Nederlands Fotomuseum

In 2016 is het museum gestart met het werven van een groep vrijwilligers voor de blockbuster *Genesis* van Sebastião Salgado. Een groep van veertig enthousiaste mensen onder wie Eefje Lonis, reageerde direct op onze nieuwsbrief met daarin een oproep voor vrijwilligers. Eefje Lonis: “De vrijwilligers vormen een fijn en loyaal team. Een groot deel van ons team is net als ik vanaf de tentoonstelling *Genesis* betrokken bij het museum.” Inmiddels bestaat de groep uit vijfendertig vrijwilligers en zijn ze onmisbaar voor het museum. Samen met de balie verwelkomen de vrijwilligers het groeiende aantal museumbezoekers en informeren ze de bezoekers.

De inspirerende tentoonstellingen en de betrokkenheid vormen voor Eefje de drijfveer om als vrijwilliger actief te zijn. “Het voelt goed op deze manier mijn tijd te besteden en inhoudelijk op de hoogte te zijn van culturele projecten. Ik hou van kunst en ik hou van musea waar je als vrijwilliger echt contact maakt met bezoekers.” Ook merkt Eefje dat ze wordt gewaardeerd. “We worden uitgenodigd voor het

kerstdiner, we hebben onlangs een vrijwilligersdag gehad en bij elke tentoonstelling krijgen we een tour door de curator en/of fotograaf. Dit geeft je het gevoel erbij te horen en dat je met iets zinsvolts bezig bent.”

Het vrijwilligerswerk is afwisselend. Bij elke tentoonstelling is er iets te doen, van de uitgifte van audiotours of het assisteren bij de photobooth van Martin Schoeller tot het innemen van de schoenen en mobiele telefoons tijdens *Unwired* van Jacqueline Hassink. “Dit laatste was niet altijd makkelijk voor bezoekers en dus ook niet voor ons als vrijwilligers”, vertelt Eefje. “Niet iedereen vindt het fijn om zijn schoenen uit te doen en z'n telefoon in te leveren.”

De tentoonstelling van Cas Oorthuys sprak Eefje erg aan. Het altijd fotograferen, ook van zijn vrouw en kinderen, deed haar denken aan haar eigen vader, die niet fotografeerde maar tekende. Schetsboeken vol, waarvan ze er eentje trots laat zien. Op de foto's van de Zeeuwse kappen herkent ze de klederdracht van de opa van haar man Lou Verhage, die uit Vlissingen komt. Eefje draagt op de foto hierboven een erfstuk van Lous opa, een broche met Zeeuwse klederdrachtknoppen die we ook terugzien op de iconische foto's van Oorthuys.

Talkshows

Fotogasten

Ieder jaar organiseert het Nederlands Fotomuseum de live talkshow *Fotogasten*, gebaseerd op de tv-zomerklassieker *Zomergasten*. Omlijst door tekst-, beeld- en geluidsfragmenten en live interviews biedt het museum een podium aan inspirerende sprekers met een originele invalshoek op het thema van de lopende tentoonstelling in het museum. In 2018 werden zelfs twee edities georganiseerd. Bij de tentoonstelling *Jacqueline Hassink / Unwired* ging Moderator Saskia van Stein (algemeen directeur van *Bureau van Europa in Maastricht*) in gesprek met tafelgasten: Bregtje van der Haak (regisseur, documentairemaker VPRO) en Richard Vijgen (informatieontwerper), Bjarne Timonen (psycholoog) en Johan van Houten (expert op het gebied van offline leven).

Vanaf de editie in het najaar nodigt het museum één fotograaf uit om een avond lang fotografie, kunst, film- of tv-fragmenten van zijn of haar keuze toe te lichten. In 2018 was dit Hans van der Meer, onder meer bekend van het project *Hollandse Velden*, waarvoor hij de Nederlandse amateurvoetbalvelden en alles wat daar rondom gebeurt op een droge en humoristische manier heeft vastgelegd.

© Jim Gregory

De Donkere Kamer Rotterdam

Drie keer per jaar organiseert het Nederlands Fotomuseum in samenwerking met DuPho *De Donkere Kamer Rotterdam*. Tijdens deze show bespreken Anne Ruygt (kunsthistoricus en curator) en Marc Prüst (fotografie consultant en curator) de actualiteiten en spraakmakende projecten uit de wereld van fotografie. Elke editie mogen drie jonge fotografen hun droomproject pitchen, waarop het publiek geld kan inzetten. In 2018 waren onder anderen te gast: Anne Bloemendaal, Lars van de Brink, Jan Dirk van der Burg, Willem Diepraam, Charlotte Dumas, Anne Geene en Arjan de Nooy, Anais Lopez, Anna Martens, Martin Schoeller en Daniel Siegersma.

Het programma De Donkere Kamer is een concept van DuPho en Pakhuis de Zwijger Amsterdam

© Jim Gregory

Educatie

IK IN 010

Binnen *Ik in 010* slaan basisschoolleerkrachten en educatief medewerkers van Rotterdamse culturele instellingen de handen inéén, zodat leerlingen actief aan de slag gaan met Rotterdams erfgoed. Bijzonder aan *Ik in 010* is dat de projecten op maat worden gemaakt. Via de coördinator van het museum worden de wensen en leerdoelen van een school ingebracht bij de culturele instelling en uitgewerkt tot een workshop.

Eén van de projecten die het Nederlands Fotomuseum het afgelopen jaar in samenwerking met *Ik in 010*, Verhalenhuis Belvédère en de Plusklas OBS van basisschool *Het Landje* heeft gedaan is *Sporen van Migratie*. Vanuit het onderzoekend leren maakten kinderen kennis met sporen van migratie door te proeven, te luisteren, te interviewen en te fotograferen. Onder het motto *Hou je zintuigen open* verzamelden zij input voor een eindpresentatie waarin de kinderen hun beeldposters tentoonstelden.

De Erfgoedcoalitie is een samenwerking tussen het Nederlands Fotomuseum, Stadsarchief Rotterdam, Museum Rotterdam, Chabot Museum, Belasting & Douane museum, Wereldmuseum, afdeling Archeologie van de gemeente Rotterdam (BOOR), Verhalenhuis Belvédère en Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam

Fotofestival aan de Maas

10 t/m 13 mei 2018

Van 10 tot en met 13 mei was het Nederlands Fotomuseum gastheer van *Fotofestival aan de Maas*, het nationale evenement voor alle vrijetijdsfotografen. De tentoonstelling liet goed te zien wat de vrijetijdsfotografen in Nederland te bieden hebben. In een paar maanden tijd hebben meer dan veertienhonderd fotografen uit Nederland hun serie foto's aangeboden. Curator Nicole Robbers, onder meer werkzaam als beeldredacteur bij NRC Handelsblad, maakte uit bijna twintigduizend ingezonden foto's een selectie voor de tentoonstelling. In totaal waren er 280 foto's van 41 fotografen te zien.

De tentoonstelling is een activiteit van de stichting *Fotofestival aan de Maas*, georganiseerd door en voor vrijetijdsfotografen. Het museum werkt al meer dan tien jaar met deze stichting samen.

De Mix | Nederlandse fotografen toen en nu

15 sep. 2018 t/m 13 jan. 2019

Na twee jaar kwam het fotoproject *De Mix* naar huis. *De Mix* is een serie van vier tentoonstellingen die de afgelopen jaren in verschillende musea in Nederland te zien is geweest. Daarin lieten hedendaagse fotografen zich inspireren door een fotograaf uit de collectie van het Nederlands Fotomuseum. Dat leverde verrassende combinaties van fotografen en werken op en liet zien dat de collectie van het Nederlands Fotomuseum een onuitputtelijke inspiratiebron is voor nieuwe generaties fotografen.

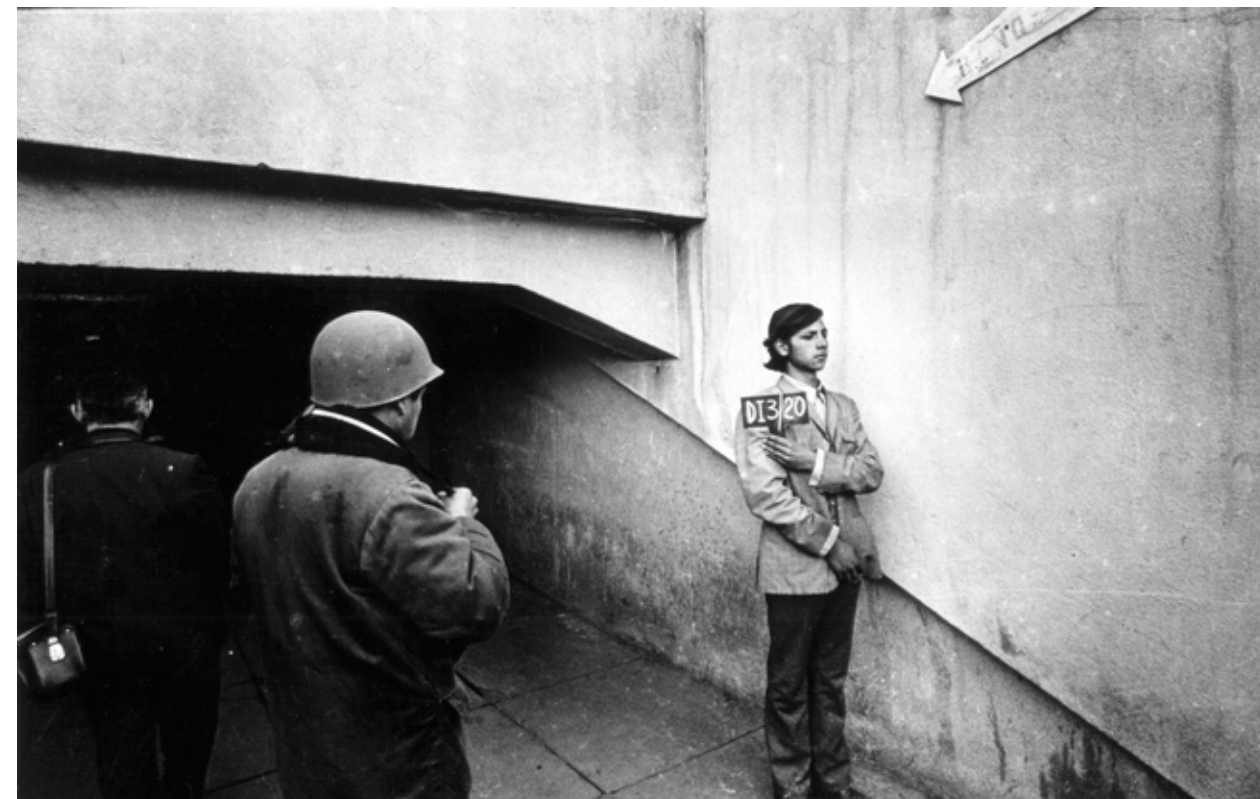
In *De Mix* werden vier hedendaagse mid-career fotografen gekoppeld aan vier fotografen uit de collectie van het Nederlands Fotomuseum:

De Koe
Cas Oorthuys & Hans van der Meer
Een serie over de Nederlandse melkveehouderij toen en nu.

De Missie
Paul Julien & Andrea Stultiens
Een serie die reflecteert op huidige betekenis van de fotografie van Paul Julien.

Schiphol Slumberland
Frits J. Rotgans & Jannes Linders
Een serie over Schiphol toen en nu.

De Boswachter
Adolphe Burdet & Blommers / Schumm
Een serie over de algemene bewustwording dat de natuur beschermd moet worden.

Chili, September 1973 © Koen Wessing / Nederlands Fotomuseum

Koen Wessing Het onuitwisbare beeld

17 nov. 2018 – 12 mei 2019
Jeu de Paume – Château de Tours,
Frankrijk

Château de Tours, de satellietlocatie van het Parijse Jeu de Paume in Tours (Frankrijk), presenteert de tentoonstelling *Het onuitwisbare beeld*, waarin een selectie van tachtig foto's van Koen Wessing is te zien. Gastcurator is Jeroen de Vries.

Als beheerder van het complete archief van Koen Wessing is het Nederlands Fotomuseum nauw betrokken bij de samenstelling van de tentoonstelling.

Wessings werk reflecteert op de geschiedenis na de Tweede Wereldoorlog zoals dekolonisatie, geweld en strijd in Latijns-Amerika, de ineenstorting van de Sovjet-Unie, de oorlog in Joegoslavië, de apartheid in Zuid-Afrika en de opkomst van China als wereldmacht.

© Eliza Bordeaux

Steenbergen Stipendium 2018

15 sep. 2018 t/m 13 jan. 2019

Met trots presenteerde het Nederlands Fotomuseum de eenentwintigste editie van het Steenbergen Stipendium: de toonaangevende prijs voor het beste fotografische afstudeerwerk gemaakt door een student aan een van de Nederlandse kunstacademies. Voor de genomineerden vormt de prijs vaak het begin van een bloeiende carrière. Douwe Siegersma werd de winnaar van het Steenbergen Stipendium 2018. Eerdere onderscheidingen van het Steenbergen Stipendium zijn ontvangen door onder meer Esther Hovers (2015), Jaya Pelupessy (2013), Willem Popelier (2008), Wytske van Keulen (2005), Petra Stavast (2002) en Andrea Stultiens (1998).

© F-WERK

© Fred Ernst

Afscheid Ruud Visschedijk

Na zeventien jaar nam Ruud Visschedijk in augustus 2018 afscheid als directeur van het Nederlands Fotomuseum. In 2001 trad hij aan als directeur van het toenmalige Nederlands Foto Instituut. Hij gaf onder andere leiding aan de fusie van het Nederlands Foto Instituut (NFI), het Nederlands Fotoarchief (nfa) en het Nationaal Fotorestauratie Atelier (NFrA) die vanaf 2003 verder gingen onder de naam Nederlands Fotomuseum en dat onder zijn leiderschap is uitgegroeid tot het nationale museum van de Nederlandse fotografie.

Ruud Visschedijk is nu directeur van Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR), de instelling die een brug slaat tussen onderwijs en cultuur in Rotterdam.

Tentoonstellingen op locatie

327.876

Totaal aantal bezoekers op locatie

Facts & Figures

Verwervingen

43aanwinsten

47.000objecten

Registraties

24.461registraties

Restauratie

18.599Objecten in 2018

Bruiklenen

526Uit publieke of particuliere collecties verkregen
bruiklenen in binnen- en buitenland

Verleende
Bruiklenen

111

Gepubliceerde
artikelen

450

€3.814.806Mediawaarde

91.115.554Totale bereik

Social media

Website

f

23.010
2016

26.423
2018

o

13.595
2017

19.610
2018

t

25.525
2017

7.258
2017

7.652
2018

367.619
Bezoeken

252.996
Unieke bezoeken

Redactie: Lobke Broos, Annemarie van den Eijkel Beeldredactie: Simone Houg Interviews: Lobke Broos Ontwerp: Kummer & Herrman Druk: Tuijtel Oplage: 1.000

Het Nederlands Fotomuseum bedankt:

Corporate partners
Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
Gemeente Rotterdam
BankGiroLoterij
Wertheimer Fonds

Corporate Partner Collectie
Nationale-Nederlanden

Fondsen
Mondriaan Fonds
Prins Bernard Cultuurfonds Wertheimer Fonds
VSBfonds
Stichting dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds
G. Ph. Verhagen-Stichting
Stichting Swart-van Essen
Stichting Verzameling van Wijngaarden-Boot
Elise Mathilde Fonds
Stichting Bevordering van Volkskracht

Project Partners
Nolet Distillery
Rabobank Rotterdam
Stichting Steenberg
Stichting Werner Mantz
Ludwig Museum Keulen
Fries Museum
Limburgs Museum
Nationaal Militair Museum
Museum Kranenburgh
Fotofestival aan de Maas

Particuliere Donateurs
Fotomuseum Patron
Fotomuseum Collectors Council
Fotomuseum Ambassadors
Fotomuseum Friends
Fotomuseum Fans

Collectie
Schenkers
Bruikleengevers

Gastcuratoren
Charlotte Dumas
Rafaël Philippen

Paris Photo
Florence Bourgeois: Directeur
Christoph Wiesner: Artistiek directeur

Nederlandse Ambassade Parijs
Pieter de Gooijer, Ambassadeur
Friso Wijnen, cultureel attaché

En dank aan degenen die anoniem wensen te blijven

